

Lánovský občasník

Ročník 3 Číslo 5 – listopad 2005

Vážení přátelé našeho občasníku, milí rodiče a děti!

Tajný výlet 4. a 5. třídy.

Vedení školy rozhodlo, že 4. a 5. třídu pošle na tajný výlet. Ten se uskutečnil v úterý 6. září.

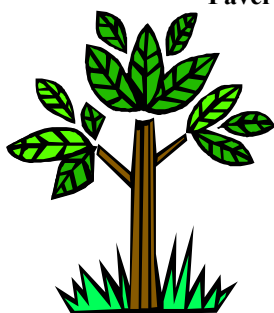
U školy byli všichni nervózní. Kam půjdeme? Bude to daleko? Než jsme vyrazili, Ríša Chrudimský rozesmál celou partu. Jeho maska uprchlého šílence neměla chybu. Byla to švanda.

Vyrazili jsme za deset minut osm. Cesta vedla na sever, to je na Horní Lánov. Prošli jsme lomem a dál pokračovali po asfaltové cestě. Po chvíli jsme odbočili na lesní cestu. Tam dostal každý za úkol nasbírat dřevo na oheň. Nedokázal nás zastavit ani slušně velký brod. Po překonání brodu č.2 jsme spatřili náš cíl: T.O. NA BRODĚ.

Nalámali jsme dřevo a paní učitelky zapálily oheň. Opekli jsme buřty. Několik odvážných si troufalo zahrát krátké divadlo. Po něm 4. třída pracovala s kompasem a my pářáci měli cvičení o první pomoci. Nakonec jsme po sobě uklidili a šli domů.

Šlo se na jih a to je směr na školní jídelnu. Po obědě jsme se rozloučili a vydali se domů.

Pavel Kolman, 5. třída

Chorvatsko 2005 - cesta.

2. září začala naše velká výprava nakládáním všeho možného i nemožného u školy. Příjemný řidič autobusu nás varoval, že kdesi na hranicích se v rámci silniční kontroly váží autobusy a při překročení maximální hmotnosti následuje pořádná pokuta. Naštěstí byla většina pasažérů váhy muší, pérové nebo maximálně bantamové, takže tím jsme trochu ušetřili a žádné komplikace cestou nenastaly. Po pečlivém naložení a urovnání všech věcí jsme zjistili, že nejsme všichni. Jedna dvojice dorazila s mírným zpožděním ve chvíli, kdy jsme již začali zhavit telefon a shánět se po nich. Když pan řidič spatřil jejich zavazadla, zesinal a málem omdlel. Nezbylo, než jimi naplnit prostor toalety, protože v kufru dole už místočko nebylo.

Odstartovali jsme tedy s mírným zpožděním obligátní trasou na Hradec Králové, Svitavy a Brno. Ve Vysokém Mýtě se k nám přidal druhý řidič, stejně milý a ochotný jako ten první. Za Brnem jsme najeli na dálnici a štrádovali si to k našim bývalým krajanům Slovákům. Překvapila nás poměrně důkladná kontrola na hranici, tamní osazenstvo asi zahánělo nudu po dlouhém dni.

Za tmy jsme projížděli Bratislavou a při přejezdu Dunaje se pokochali pohledem na nasvícený hrad. Další naše jízda vedla přes Maďarsko do Slovinska a Chorvatska.

Za svítání jsme mohli obdivovat krásu ranním sluncem osvětlených vrcholků Velebit. Profrčeli jsme několika tunely (nejdelší měřil skoro šest kilometrů) a pod námi se otevřel pohled na chorvatské pobřeží. Kolem osmé jsme dorazili do kempu a zjistili jsme, že vše zůstalo při starém. Po loňských zkušenostech jsme zodpovědně převzali inventář chatiček a vyrazili k moři. Několik nováčků se ihned přesvědčilo, že voda je slaná, dokonce slanější, než si představovali. Krátká procházka posloužila k zorientování se a ověření loňských poznatků. S uspokojením jsme zjistili, že moře a všechno ostatní zůstalo na svých místech.

Chorvatsko 2005 – dezorientovaný velitel.

Jedním z hlavních aktérů prvního dne se stal Tomáš Pilař. Během odpoledního koupání a slunění na pláži se mnohokrát chodil ptát, kdy že už se konečně půjde do bazénu. V okamžiku, kdy jsme se k bazénu opravdu přesunuli, Tomáš už pobýval nahoře v kempu pod dohledem babičky. Bartoš si ale vsugeroval, že Tomáš u bazénu je, a tak strávil dobrou půlhodinku jeho hledáním a naháněním a nejen to. Do pátrací akce zapojil i další. Teprve kolegyně Nina, oplývající méně děravou pamětí, ho ujistila, že u bazénu Tomáše nemožno nalézt. P.S. Hledám další zájemce o založení klubu sklerotiků...

Chorvatsko 2005 – nechr' žije ekologie

Ač varování o vypouštění odpadních vod do zálivu, kde jsme loni s úspěchem lovili škeble a pozorovali ryby a jiné potvory, uspořádali jsme malou šnorchlovací výpravu do loňských lovišť. Voda sice špinavá nebyla, tráva a koráli však byli porostlí nějakou podivnou řasou, která zrovínka vábně nevypadala. Ani úlovky se loňským zdaleka nepřiblížily, a tak jsme na záliv až do konce pobytu rezignovali.

Účastníci zájezdu – stojící zleva: Kristýna Bartošová, Martina Brožová, Martina Mihalová, Kristýna Stránská, Andrea Midlochová, Ondřej Škoda, Tereza Čermáková, Josef Teichman, Aneta Bednářová, Tomáš Pilař, Patrik Fischer, Vojtěch Mikšík, Nina Krčmářová, Marek Přivatský, Jaroslav Koula, Anna Vocásková, Vladimír Sřěda, Ladislava Koulová, Veronika Novotná, Jindřich Zelinka, Jan Hlava, Jaroslav Škoda; sedící zleva: Kristýna Schejbalová, David Mikšík, Jakub Vocásek, Kateřina Bachtíková, Pavlína Sředová, Tomáš Bachtík, Jan Vedral. (foto Seidlová)

Chorvatsko 2005 – Zadarské varhany

Zopakovali jsme s úspěchem loňský výlet do centra starobylé dominanty kraje Zadaru. Procházkou ke starému přístavu a nábřežím jsme příkráčeli ke zbrusu nové atrakci, prý jediné na celém světě. Varhany, kde hudebníkem je samo moře, které svým prouděním rozeznívá sloupce vzduchu v pětácti píšťálách, většinu z nás nadchly.

Zážitek (alespoň z mého pohledu) překročil veškerá očekávání. Hudba sice nemá žádný podobný řád, na který jsme zvyklí, přesto v ní najdeme rytmus a opakující se melodie, které pronikají až k srdci. Takové pocity u mě vyvolává třeba kapela Led Zepelin. Všechno má svůj konec a tak jsme i my tajemné místo opustili a věnovali se prozaickým nákupům suvenýrů nebo občerstvení ve středověkých zaderských tavernách...

Chorvatsko 2005 – Ninské bahno.

Necelou půlhodinku pěší chůze od našeho ležení se nachází Ninský záliv. Mělká voda a písčitá pláž nabízí pro děti příjemné koupání. Atrakcí je zde černé smradlavé bahno, které má mít ve spojení se sluníčkem léčebné účinky. Vyzkoušel jsem si to na svém vlastním koleni, se kterým občas laboruji, a výsledek se dostavil. Bohužel právě opačný, než jsem předpokládal. A tak jsem si z Chorvatska dovezl domů do Vrchlabí vodu, nikoliv mořskou, ale v koleni.

Chorvatsko 2005 – Nin.

Podnikli jsme taky výpravu do městečka Nin. Překvapilo nás středověké historické centrum s úzkými křivolakými uličkami. Do něho jsme se dostali po pěkném kamenném mostě, za kterým na nás čekala zachovalá brána, pozůstatek někdejšího opevnění. Nejhezčí stavbou bývalého sídelního místa chorvatských biskupů je katedrála, prý nejmenší na celém světě. Posuďte sami. Rozhodně je docela fotogenická. Dětem se líbil i malý přístav a krámky se suvenýry. Ani zmrzlina nechutnala zle.

Chorvatsko 2005. Sektor A, sektor B.

Zároveň s námi byli ve druhé půlce chatiček ubytování borci ze sportovní školy z moravského Krnova. Naše soužití probíhalo bez konfliktu až do chvíle, kdy si jejich mírně podroušený velitel usmyslel, že území, kde stojí jejich chatky, patří jen jim a my na něj nesmíme. Argumentoval zejména zkušeností, že na něho kdesi nějaký Němec pošval psa, když procházel kolem jeho stanu. Já bych na něho asi psa poslal taky. S tímto požadavkem zašel i za delegátkou CK, která ho samozřejmě nevyslyšela. Ačkoliv jsem do té doby chodil na toaletu a umývárnu jinudy, od té chvíle jsem schválně používal cestičku jejich sektorem. Inu, i mezi učiteli se najdou lidé různí.

Chorvatsko 2005 - Kudlanka nábožná.

Při návratu z pláže se klukům podařilo objevit na plotě zajímavé zvíře – dravou kudlanku nábožnou, zástupkyni hmyzu s proměnou nedokonalou. Opravdu se modlila. U nás nežije, možná snad někde na jižní Moravě. Pokoušeli jsme se ji vyfotit, něco málo se povedlo. O její

dravosti se mohl přesvědčit o několik hodin později Martin Lelek, na kterého jiná menší kudlanka seskočila z koruny stromu. Také jsme se dozvěděli od přítomných Bavoráků, že německy se kudlance říká Gottesanbeterin.

Pro dávné maturanty.

Skládali jste zkoušku dospělosti před rokem 1989? Zajímáte se o naši historii v minulém století? Přečtěte si knížku Pavla Tigrida *Kapesní průvodce inteligentní ženy po vlastním osudu*.

Mnoho věcí Vám možná nebude pochuti. To, co Vám vtoukali do hlav po celou dobu docházky do školy, Tigrid obrací vzhůru nohama a dokládá (na rozdíl od autorů dějin režimu minulého i současného). Ač jeho dílo příští rok dospěje, dovrší tedy osmnácti let, neztratilo naprosto nic na aktuálnosti.

Předseda KDU-ČSL označil nedávno jednu parlamentní stranu za zločineckou organizaci. Ohradila se proti tomu a hrozí soudem. Její skutky ovšem v naprosté většině zločinem byly, ať už proti platným zákonům, nebo Postižení jsou ještě stále naživu. Nezapomeňme na to u nejbližších voleb.

Kniha se také obšírně zabývá rozporuplnou postavou prezidenta Beneše a jeho zodpovědností za poválečný vývoj Československa. Nezbyvá než souhlasit, že jeho ješitnost a uraženost Mnichovskou zradou ho přivedla do Moskvy k podpisu smlouvy (1943), která nás hned po válce uvrhla do Stalinových spárů. Ač zákonem prohlášen za osobu, která se zasloužila o Československý stát, nikdo mu jeho „zásluhy“ neumaže. Budeme-li se rozmýšlet, komu dát hlas při nejbližších volbách, asi nám nezbude než zůstat doma.

Tigrid, Pavel: Kapesní průvodce inteligentní ženy po vlastním osudu. Sixty-Eight Publishers Corporation, Toronto 1988, Odeon, Praha 1990. ISBN 80-207-0149-4

Safina Nakiwu.

Ozvala se naše adoptivní dcera. Dostali jsme také údaje o její školním prospěchu. Hodnocení je pomocí bodů, nevíme, jaké je maximum, a tak můžeme jen porovnávat jednotlivé předměty. Nejlépe se jí daří v hudbě a umění (její nejoblíbenější předmět), zeměpisu a zemědělství. Nejhorší výsledek má z fyziky a biologie. Taky jsme konečně byli vyvedeni z omylu. Safině je ve skutečnosti už osmnáct, což jsme z vysvědčení vyčetli. Vyjasnil se tak náš problém, protože na fotce skutečně vypadá dospěle.

Napsala nám taky dopis, samozřejmě anglicky, ve kterém nám děkuje za podporu a uvádí zajímavosti ze školy a domova.

Jsem vaše adoptivní dcera Safina z Ugandy. Já i moje rodina se máme dobře.

Ráda bych poděkovala za pomoc, kterou mi poskytnete. Podporujete tím moje studium, konkrétně si mohu koupit školní sešity, učebnice, uniformu, sít' proti moskytům a další potřeby. Já i moje rodina jsme velmi rádi a velice Vás milujeme.

Bez Vaší pomoci a podpory bych studovat nemohla, naše rodina by to nezvládla.

Ted' je u nás období dešťů, jen občas vykoukne sluníčko. Bydlím ve vesnici Nsanuu, hlavní město naší země se jmenuje Kampala.

Já a moje rodina Vám přejeme pěkné vánoční svátky a šťastný rok 2006. Necht' vám všemohoucí Bůh žehná a chrání Vás od všeho zlého.

*Good-bye, good-bye yours
Nakiwu Safina*

Ze školních statistik. Po sedmi letech se zastavil pravidelný pokles počtu žáků základní školy. Letos nás navštěvuje 188 dětí, což by nebylo nic zvláštního. Zajímavá jsou dvě magická čísla: kluků je 111 a holek 77. Nejoblíbenějším křestním jménem mezi kluky je Jakub, celkem jich máme jedenáct (následuje desítka Petřů a sedmička Ondřejů a Martinů). Mezi děvčaty je nejvíce Lucii a Veronik – sedm. V těsné sledu se drží Terezy, kterých je šest.

Sám sebou v Dolním Dvoře. Osmačtyřicet hodin prožili společně naši devátáci, když se již podruhé setkali s paní doktorkou Kašparovou v programu, zaměřeném na prevenci patologických jevů ve společnosti. Celá akce pro ně byla důležitá kromě jiného také proto, že mnozí se právě teď dostávají z dětských bezstarostných let do věku, kdy jsou sami za sebe právně zodpovědní. Abychom Vám čtenářům přiblížili průběh zajímavé akce, poprosili jsme některé žáky o odpověď na následující otázky:

• **Která část programu v Tobě zanechala nejvýraznější stopu?**

Markéta Fišerová: v sobotu dopoledne jsme se zabývali řešením problémů v rodině. Uvědomila jsem si, že pohled rodičů a dětí může být na tutéž věc rozdílný.

Aneta Tryznová: Mě nejvíce zaujalo vyprávění paní Kašparové – příběhy lidí, kteří kouří marihuanu, jejich problémy a osudy, které se řeší ve její poradně.

• **Změnil se nějak Tvůj pohled na věci, které se Ti doposud zdály běžné a nevinné (kouření a alkohol v rodině, vztahy mezi členy rodiny...)?**

Dan Svoboda: na chvíli jsem přestal kouřit. Není to moderní ani zdravé.

• **Myslíš, že Ty sám můžeš nějak aplikovat na své nejbližší okolí poznatky, které sis ze semináře odnesl?**

Jakub Matouš: některé rozpory v rodině se nedají řešit ihned. Potom je lepší nechat je stranou a čekat. Třeba je vyřeší čas.

• **Druhým lektorem byl policista. Co Tě na jeho přednáškách nejvíce překvapilo a udivilo?**

Aneta Tryznová: vyprávění o spartakiádním vrahovi Strakovi, který zabil čtyři ženy a další okradl nebo znásilnil. Nedávno ho údajně propustili na svobodu.

• **Čemu nevěříš, co je podle Tebe nesmysl, v čem lektoři neměli pravdu?**

Jakub Matouš: myslím si, že lektoři trochu přeháněli, když vyprávěli o následcích kouření marihuany.

• **Jakou dáš čtenářům radu do života?**

Jakub Matouš: nezačínajte s drogami!

Aneta Tryznová: nekažte si zbytečně život. Nestojí to za to!

Dan Svoboda: nekuřte!

Markéta Fišerová: než něco vyzkoušíte, uvědomte si, jaké to může mít následky.

Literární okýnko

Srdečně Vás všechny příznivce Literárního okýnka zdravím v tomto krásném podzimním čase. Opět alespoň malinko vstoupíme do literárního světa, abychom uvolnili a zároveň obdařili svou mysl i ducha. Věřím, že i vy, milí čtenáři jste se pozastavili nad pěknou knížkou, rozhlasovou hrou nebo poutavou poezií.

*Co zaujalo mě ve světě psaného slova? Všem Vám vřele mohu doporučit divadelní zpracování románu Michala Viewegha *Báječná léta pod psa*, které jsem navštívila v hradeckém Klicperově divadle. V Krobotově režii máme možnost opět spatřit nám z filmového plátna známého Kvida i celou jeho rodinu a přátele i nepřátele. Kvido nám znovu s jemným humorem připomíná období svého mládí, rodinných, ale i společenských trampot v dobách tzv. pod psa, na které někteří z nás rychle pozapomněli. V závěru divadelního představení nás tvůrce nechává zamyslet se i nad dobou současnou. Zvonili jsme klíči, toužili po svobodě, avšak jsme netušili, jak komplikovaný bude život v demokracii. Žili jsme ve skleníku, do kterého bylo vpuštěno pouze to, co mocipáni dovolili. Nyní máme přístup ke všem informacím z celého světa, ale mnohdy s nimi nedokážeme naložit, protože orientovat se v tak otevřeném, rozmanitém světě, který nám nejednou zrovna jednoduché situace nepřináší, je opravdu obtížné.*

*Až nyní si uvědomuji, že i moje druhé zastavení se týká společenských problémů. Slibuji, že pro příští Literární okýnko si připravím něco z červené knihovny, abych Vás neustále nebombardovala svými skeptickými názory. Román, který mne opravdu oslovil, patří do skupiny vizionářských příběhů. Román Aldouse Huxleyho *Konec civilizace* (1932), rovněž také Orwellův román 1984 a Zamjatinova novela *My*, čtenářům předkládá vidění budoucnosti ne zrovna růžově. Huxley se zamýšlí nad následky diktátorských režimů. V jeho knize je člověk v rámci striktně strukturované společnosti od počátku předurčen v rámci svého celého života. Nemá možnost se*

vymanit z toho, co mu bylo geneticky dáno, a tak žije tak, jak si jini přejí. Neexistuje zde rodina, láska, žádná opravdové city, lidé jsou jich totiž geneticky zbaveni, aby je zbytečně nerozptylovaly. Všichni jsou neustále hlídáni, zda snad nepochybili, protože to je nemožné pro zdravý rozvoj společnosti. Ano, zaujala mne tato kniha a zároveň mě šokovala. Vřele Vám ji doporučuji.

V posledním zastavení Vám předestřít něco z televizní zábavy. Ve čtvrtek 3. listopadu můžete na prvním programu české televize prožít osudy postavy, kterou jsem zmiňovala v okýnku minule. Ano, na televizní obrazovce ožije doktor Živago. Přeji Vám příjemný večer.

Tímto se s Vámi loučím a přeji Vám, aby pro Vás nadcházející čas byl příjemný, pohodový a plný barevných variací.

Vaše Nina Krčmářová

O hornolánovské hospodě

Na místě, kde dnes stojí nevzhledná budova hospody a sálu, bývala původně pekárna. Již v prameni z 2. března 1752 se dočteme, že jistý mladík Anton Goder, mistr pekařský, se oženil Monikou Larin... Později, kde zde vedle pekařství provozovali i lokál, zachovala si roubenka mezi místními jméno Goderovo pekařství, ač se oficiálně jmenovala Hostinec u pošty. Tak ji znali třeba Vrchlabští, kterým sloužila jako oblíbené výletní místo.

Dlouhou dobu tvořila hospoda přirozené centrum Horního Lánova a okolí. V obecní kronice Karla Pittermanna se dočteme, že v katastru bylo číslo popisné vedeno jako Goderovo pekařství (hostinec se sálem a jevištěm, pekárna a obchůdek).

Majitelé nemovitosti se přirozeně střídali. 13. února 1848 nechal dům přepsat Ignác Tauchen na svého syna Johanna Tauchena včetně práva pekařského. V roce 1885 patřil hostinec poštmistru a hospodáři Adalbertu Tauchenovi. V roce 1922 vlastníkem stal Richard Ettrich, přičemž předkupní právo držela Emma Ettrich rozená Tauchen.

Posledním majitelem až do doby vyhnání po konci druhé světové války byl výše jmenovaný Richard Ettrich, syn Emmy Ettrich, který se narodil v roce 1910. Ještě před jeho narozením přistavěla rodina Tauchena k domu, ve kterém bychom našli hospodu, pekařství, obchod a byty, velký sál. V roce 1923 přibýlo jeviště. V souvislosti s výstavbou sálu vznikl v Horním Lánově aktivní ochotnický divadelní spolek.

Jeviště se využívalo hojně. Vyznačovalo se na dvacátá léta zcela moderně vybavenou technikou. Pult na obsluhu osvětlení, opony a dalšího příslušenství se skládal z více než stovky nejrůznějších vypínačů. Sál mohl zároveň sloužit a sloužil jako biograf. Divadlo se hrálo velmi často. Tak často, že Hornolánovští vybudovali i v okolí proslulé lesní divadlo nedaleko dnešního lomu (o něm jsme již v našem plátku psali). Měli tedy dvě scény, tu pod širým nebem mohli používat samozřejmě jen v létě.

Kromě divadla a dobře ošetřeného piva se hospoda proslavila také svými tanečními zábavami. Němci jim říkali Kränzchen, tedy věnečky. Jeden z nich se do dějin obce zapsal neblaze. V roce 1928 v noci z neděle 16. září na pondělí 17. září vypukl v souvislosti s rozlučkovým věnečkem zdejších rukujících mládenců velký požár. Ve dvě hodiny v noci se oheň rychle rozšířil na celý objekt, takže prakticky nic z interiéru se nepodařilo zachránit. Z vyprávění přímých svědků si dokážeme udělat přesný obrázek o dramatickosti ničivého ohně. V blízkosti stojící domy byly vážně ohroženy. Jejich obyvatelé se snažili za pomoci sousedů zabránit rozšíření tragédie poléváním střech vodou z Malého Labe. Z hořícího domu totiž do daleka

odlétaly kusy velikosti lokte, hořící a planoucí dřeva a térové lepenky. Vše v okruhu více než padesáti metrů jimi bylo ohroženo. Vzduch se naplnil jiskrami a hořícími částicemi. Většina okolních domů měla navíc na střeše lepenku natřenou térem, takže tvořily pro oheň příjemně stravitelné sousto...

Stará roubenka zmizela. Během čtrnácti dnů se započalo s obnovou a výstavbou nového objektu. Ten slouží dodnes, obcí nedávno rozšířený o několik bytových jednotek v 1. patře.

Podle článku v měsíčníku Riesengebirgsheimat (srpen/září 2005, str.5-6, autor Günther Hamatschek) pro Vás přeložil a upravil Martin Bartoš

Lidé či zvířata? Podobná otázka mne napadá při každodenním sčítání škod a přestupků, které způsobí naši žáci (Vaše děti):

- ✘ rozbité vypínače 2x (kluci z osmé třídy)
- ✘ malování na mapu v hodnotě 2000 Kč (Dan Svoboda z deváté třídy)
- ✘ vytrhávání těsnění z oken
- ✘ rozbité okno (5. třída)
- ✘ zničený siloměr z fyzikální soupravy (kluci z 8. třídy)
- ✘ ničení výzdoby školy
- ✘ vyhazování věcí spolužáků i školních z oken
- ✘ malování známého přisprostlého symbolu (logo Renaultu s čárkou) na nejrůznější místa ve škole
- ✘ ubližování spolužákům o přestávkách (dnes a denně)

Martinský průvod

Na desátého listopadu (předvečer svátku sv. Martina) plánujeme již třetí ročník martinského lampiónového průvodu, opět na trase od hotelu Lánovský dvůr k základní škole. Sraz u hotelu Lánovský dvůr v 17.45, odchod průvodu v 18.00. Podrobnosti uveřejníme též na kabelové televizi.

Burza sportovních potřeb

Základní škola v Lánově pořádá burzu sportovních potřeb a zimního oblečení v budově A školy

14. – 15. listopadu 2005

pondělí 14.11.2005 od 16:00 do 17:30 příjem zboží

úterý 15.11.2005 od 14:30 do 17:00 prodej zboží

od 17:00 do 18:00 výdej zboží

Omluva: v minulém tištěném čísle nám nedopatřením vypadl z tabulky plánovaných volných dní termín jarních prázdnin. Nebojte se, nezrušili jsme je. Jarní prázdniny pro náš okres Trutnov se konají v termínu od 13. do 19. března 2006.

Lánovský občasník. Vychází 6x ročně.

Vydává Základní škola, Lánov, okres Trutnov.
Připravuje Martin Bartoš, jazyková úprava Nina Krčmářová. Uzávěrka příštího čísla 16.12.2005.